

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Datum 2024-06-20

§ 78 Förfrågningsunderlag tillfälligt valfrihetssystem logopedi 2024

Ärendenummer: 2023-POL000392

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Hälsö- och sjukvårdsnämnden fastställer förfrågningsunderlag för tillfälligt valfrihetssystem för logopedi gällande år 2024.

Ärendet justeras omedelbart.

Reservation

Samtliga närvarande ledamöter för Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Mätta Ivarsson (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Peter Ahlbom (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Patrik Holmberg (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade, RF §62 2023-10-24 att Region Skåne ska inrätta ett tillfälligt valfrihetssystem för logopedi och uppdrog till hälso- och sjukvårdsnämnden att fastställa förfrågningsunderlag för valfrihetssystemet inklusive ersättningsmodell senast i juni 2024.

Yrkanden

Ordförande Anna Mannfalk (M) yrkar bifall till ordförandens förslag.

Anna-Lena Hogerud (S) yrkar, med instämmande av Mätta Ivarsson (MP) och Peter Ahlbom (V), följande:

- att ärendet avslås.
- att hälso- och sjukvårdsnämnden rekommenderar regionfullmäktige att upphäva tidigare beslut om att införa tillfälligt valfrihetssystem inom logopedi.
- att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att se över möjligheterna att intensifiera det centrala och samordnade

- förbättringsarbete som påbörjades i april 2022 och återrapportera till nämnden, med kostnadsberäkningar för föreslagna åtgärder.
- att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att i samråd mer berörda verksamheter och fackliga företrädare ta fram en handlingsplan för att bli en mer attraktiv arbetsgivare och anställa fler logopedier, där frågor om fasta anställningar, flexibla arbetsvillkor, kompetensutveckling och löner särskilt ska beaktas.
  - att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att i samråd med berörda verksamheter och fackliga företrädare ta fram förslag på en regionövergripande struktur för specialisttjänster för logopedier.
  - att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att se över förutsättningarna att stärka det administrativa stödet inom logopedi och arbeta mer strukturerat för att minska antalet uteblivna besök.
  - att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att ta initiativ till en dialog med de skånska lärosätena i syfte att långsiktigt säkerställa tillräckligt många utbildnings- och praktikplatser för att möta kompetensförsörjningsbehovet inom logopedi.
  - att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att utreda vilka lärdomar och goda exempel som kan hämtas från det framgångsrika arbetet med att förbättra tillgängligheten inom logopedi i Region Blekinge och återrapportera till nämnden.

Mätta Ivarsson (MP) yrkar, med instämmande av Anna-Lena Hogerud (S), följande:

- att ärendet avslås.
- att hälso- och sjukvårdsnämnden rekommenderar regionfullmäktige att upphäva beslutet.
- att införa ett tillfälligt vårdval inom logopedi.
- att hälso- och sjukvårdsnämnden istället utökar antalet upphandlade logopediavtal och/eller omförhandlar nuvarande logopediavtal i syfte att väsentligt öka volymen och därigenom korta köerna.

Patrik Holmberg (C) yrkar avslag på ordförandens förslag.

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit hennes yrkande.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2024-05-29
2. Förfrågningsunderlag tillfälligt valfrihetssystem logopedi 2024

Vid protokollet

Fredrik Johansson
Sekreterare

Justerat 2024-06-20

Anna Mannfalk
Ordförande

Anna-Lena Hogerud
2:e vice ordförande

Reservation

Socialdemokraterna i Region Skåne

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-06-20

Ärende 22. Förfrågningsunderlag tillfälligt valfrihetssystem logopedi 2024

De långa väntetiderna inom logopedi är oacceptabla och kräver åtgärder. Socialdemokraterna står dock fast vid uppfattningen att inrättandet av ett vårdval inte är det mest effektiva sättet att korta köerna. Tillgängligheten avgörs framför allt av tillgången till logopeder. Som framgår i den utredning som presenterades för nämnden i höstas är antalet logopeder per 100 000 invånare 16 i Skåne, jämfört med 19 i riket och 25 i Stockholm. Det är det huvudsakliga skälet till att tillgängligheten inom logopedi är ovanligt dålig i Skåne och betydligt bättre i Stockholm. Enligt tidigare utredningar behöver Skåne komma upp i 20 logopeder per 100 000 invånare för att få bukt med vårdköerna. Det målet bör därmed stå i fokus för tillgänglighetsarbetet.

Den centrala frågan blir följaktligen hur Region Skåne kan bli en mer attraktiv arbetsgivare för logopeder, och mer specifikt om inrättandet av ett vårdval skulle bidra till det. Utifrån den information vi har tillgänglig finns det inte mycket som tyder på det. Logopedförbundet är starkt kritiskt mot beslutet att inrätta vårdval och påtalar att vårdvalet i Stockholm har ett väldigt dåligt rykte inom kåren, framför allt på grund av den dåliga arbetsmiljön. Därmed är det inte troligt att ett skåniskt vårdval skulle bidra till att fler logopeder skulle vilja arbeta i Skåne. Vi menar således att de 42 till 75 miljoner kronor som det beräknas kosta att införa ett vårdval med största sannolikhet skulle göra större nytta om de användes till att intensifiera det befintliga tillgänglighetsarbetet och anställa fler logopeder till bättre arbetsvillkor.

Socialdemokraterna yrkade därför att förslaget att fastställa förfrågningsunderlag skulle avslås och att nämnden skulle rekommendera regionfullmäktige att riva upp det tidigare beslutet att inrätta vårdval. Vi föreslog även, precis som i höstas, att nämnden istället skulle satsa de tillgängliga resurserna på att intensifiera det tillgänglighetsarbete som startades upp i april 2022 och vidta direkta åtgärder för att förbättra kompetensförsörjningen, framför allt i form av satsningar på att bli en mer attraktiv arbetsgivare genom att erbjuda fasta anställningar istället för vikariat, mer flexibla arbetsvillkor, bättre möjligheter till kompetensutveckling, en ordentlig struktur för specialisttjänster och högre löner. Då vårt yrkande inte vann nämndens stöd reserverar vi oss mot beslutet.

För Socialdemokraterna i hälso- och sjukvårdsnämnden,

Anna-Lena Hogerud, gruppleddare (S)

Hälso- och sjukvårdsnämnden

2024-06-20

Reservation

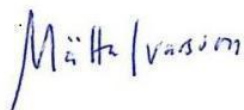
Ärende 22: Förfrågningsunderlag logopedi 2024

Miljöpartiet motsatte sig att det ska inrättas en tillfälligt vårdval inom logopedi när beslutet togs i regionstyrelsen och regionfullmäktige förra hösten. Redan i den utredning som gjordes då pekade förvaltningen på risken att ett vårdval skapar en ojämlig tillgång till vård i Skåne. Den problematiken har inte lösts i det förfrågningsunderlag som nu tagits fram, där det visserligen står att delregionala villkor utreds, men något mer än så inte finns med. Det gör att Region Skåne har svårt att styra var mottagningarna kommer att ligga, med ökad risk att det skapas en ojämlig vård i Skåne.

Redan när beslutet att införa vårdvalet togs pekade vi på det förbättringsarbete som pågår. Statistiken över antal väntade hade redan då förbättrats och nu visar den senaste statistiken att köerna har sjunkit ännu mer. Det är fortfarande ett problem att för många barn tvingas vänta för att få en tid eller utredning inom logopedin, men vi anser att det är en bättre lösning att fortsätta utveckla den offentliga logopedin kombinerat med att utöka de avtal som Region Skåne redan idag har med privata utförare inom logopedin. Med vårt förslag skulle regionen ha större möjlighet att styra var mottagningarna ligger och se till att alla barn i hela Skåne har samma tillgång till logopedin vilket skulle främja en mer jämlik tillgång till vård. Det skulle också göra det möjligt att förbättra samverkan med kommunerna och då framförallt skolorna och elevhälsan.

Vi vill därför att beslutet att inrätta ett vårdval upphävs och yrkade på sammanträdet att HSN rekommenderar regionfullmäktige att göra så. Vi yrkade också på att Region Skåne utökar antalet upphandlade logopediavtal och/eller omförhandlar de nuvarande avtalen, för att väsentligen öka volymen och därigenom korta köerna. Utöver det stödjer vi även Socialdemokraternas yrkande om att bland annat intensifiera Region Skånes utvecklingsarbete och ta fram en handlingsplan för att göra Region Skåne till en mer attraktiv arbetsgivare. Eftersom oppositionens yrkanden föll reserverar vi oss mot beslutet.

För Miljöpartiet de gröna

Mätta Ivarsson, ledamot i hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde 2024-06-20

RESERVATION

Ärende 22. Förfrågningsunderlag logopedi 2024

Vänsterpartiet biföll Socialdemokraternas yrkande i sin helhet som innebar avslag på detta ärende. Vänsterpartiet delar de farhågor som Sacorådet i Skåne uttrycker i sin protokollsanteckning från regional samverkansgrupp, där de är oeniga med Hälso- och sjukvårdsnämnden i detta ärende. Sacorådet skriver att det finns risk för att behandlingsinsatser prioriteras bort eller skjuts upp beroende på vad som är mest lönsamt för den privata vårdgivaren. Sacorådet pekar också på risker med en ojämlik vård mellan patientgrupper i vårdvalet. Vänsterpartiet anser att det krävs åtgärder för att förbättra tillgängligheten inom logopedi. Region Skåne behöver anställa fler logopedier, utbilda fler logopedier och förbättra logopeders arbetsvillkor, i dialog med fackliga företrädare. Då kan vi tillsammans utveckla logopedin inom Region Skåne, så att den blir mer jämlik och tillgänglig.

Då vårt yrkande om avslag inte vann bifall reserverar vi oss mot beslutet.

För Vänsterpartiet i Region Skåne

Peter Ahlbom, ledamot i Hälso- och sjukvårdsnämnden

RESERVATION

22. Förfrågningsunderlag tillfälligt valfrihetssystem logopedi 2024

Ärendenummer 2023-POL000392-001

Det är mycket bekymmersamt att tillgängligheten till logopedin för barn och unga, 0 - 18 år är låg. Köerna ökar och väntetiden har ökat och är nu i snitt 18 månader. Dessutom spelar boendeort oproportionerligt stor roll, vilket i praktiken ger en ojämlig vård i Skåne.

Förslaget att införa ett tillfälligt vårdval har flera brister, bland annat garanterar det inte en jämlik vård i hela Skåne vilket är av stor vikt för Centerpartiet. Framför allt så innebär även tillfälligheten i förslaget en stor risk och osäkerhet för de privata vårdgivarna.

Därför yrkade Centerpartiet i Skåne avslag.

Då vårt yrkande inte vann gehör, reserverar jag mig till förmån för eget yrkande om avslag.

För Centerpartiet i Hälso- och sjukvårdsnämnden den 22 juni 2024.

Patrik Holmberg (C)
Ledamot i Hälso- och sjukvårdsnämnden